

ANAPESTISK, a. 2. (prosod.) Säges om ett versslag, som för det mesta består af anapester.

ANARKI, --narrki, f. 3. (pol.) Laglös tillstånd i ett samhälle, laglöshet. [--chie.]

ANARKISK, a. 2. (pol.) Laglös, tygellös. [--chisk.]

ANATHEM, --tä'm, n. 3. Bannlysning.

ANATOM, --å'm, m. 3. En, som studerat anatomi och sysselsätter sig med att anatomisera organiska kroppar.

ANATOMI, --mi, f. 3. Den del af naturläran, som sysselsätter sig med organiska kroppars sönderdelning och beskrifningen af deras delar.

ANATOMIKÄMMÄRE, ---mikäm--, m. 3. och

ANATOMISAL, ---misäl, m. 2. Rum, der man anatomiserar.

ANATOMISERA, v. a. 1. 1) Med skärande verktyg, i och för vetenskapliga ändamål, sönderdela organiska kroppar, isynnerhet lik. — 2) (fig.) Med sträng noggrannhet sönderdela och undersöka (skrifter, perioder, meningar, satser, idéer, känslor, o. s. v.). — *Anatomiserande*, n. 4. o. *Anatomisering*, f. 2.

ANATOMISK, a. 2. Som tillhör eller har afseende på anatomi. *A. apparat, plastisk. A-a preparater.*

ANATOMISKT, adv. På anatomiskt sätt.

ANATOMIST, ---míst, m. 3. (föga brukl.) Se *Anatom.*

ANBEFALLA, v. a. 2. 1) Anmana någon att göra eller iakttaga något, åläggga. Säges isynnerhet om den, som äger rätt att utöfva något slags myndighet. *Drottningen a-llde sina fruntimmer tystnad. Man har a-llt mig att vaka öfver honom.* — *Syn.* Se *Befalla*. — 2) Öfverlemba någon eller något åt ens beskydd, åtanka, omsorg, vård. *A. någon åt sina vänner. A. en dömd person åt konungens nåd. A. sig, sin själ i Guds hand, i Guds beskydd. A. någon i församlingens förböner. A. sig i ens godhet, åtanka, o. s. v. Jag a-ller detta arbete åt din synnerliga omsorg.* — *Syn.* Se *Rekommendera*. — *Anbefallande*, n. 4.

ANBELANGA, v. impers. 1. Angå, vidkomma. — Häraf brukas blott 3 pers. sing., i ordasättet: *Hvad det a-r, hvad den saken a-r*, samt participet *Anbelangande*, helst i början af en mening, t. ex.: *A. (angående) den saken, så . . .*

ANBETRÄFFA, v. a. 1. Se *Beträffa*.

ANBJUDA, v. a. 3. (böjes som *Bjuda*; föga brukl.) Se *Erbjuda*.

ANBLICK, m. 2. Det tyska *Anblick*. 1) Blick, ögonkast, på ett visst, gifvet föremål. *Vid första a-en såg jag det.* — 2) Det eller de föremål, som möta ens blick: åsyn, syn, skådespel. *Denna a. genombrorade mitt hjerta. Hvilken ryslig a.!* — 3) Ögonens uttryck hos en människa; äfv. hela ansigtets uttryck, uppsyn. *Han hade en mild, behaglig a., som genast drog alla till honom.* — 4) Utseende i allmänhet. *Denna trak- tens a. är högst förtjusande.*

ANBLÅSA, v. a. 3. (tenngj.) Fastgöra genom lödning med snälod.

ANBOREN, ämbå'ren, a. 2. neutr. — *et* (Det tyska *angeboren*). 1) Medfödd. *Måttlighet är en hos honom a. dygd.* — 2) I kraft af börd tillhörig. *Vårt a-orna signet.* — Ordet brukas endast i poetisk och retorisk stil.

ANBRINGA, v. a. 1. o. 2. (böjes som *Bringa*) 1) Tillsätta, tillpassa, tillfoga något på, vid, uti

något annat, till förbättring, prydnad eller stöd. Brukas mest som konst- och handverksterm, samt i fråga om tal och skrift, företrädesvis med böjning efter 2 konj. *A. en sirat på en dörr. A. en trappa i en utbyggnad. A. en liknelse i sin predikan. Vål anbragt ord, citation, bibelspråk, o. s. v. — Anbringande*, n. 4.

ANBUD, n. 3. 1) Handlingen, då man antingen muntligen eller skriftligen bjuder något visst af penningar för en vara, eller erbjuder leverans af varor till visst pris, o. s. v. *Göra muntligt, skriftligt a. Göra a. å leverans. Göra högsta a-et vid en auktion.* — *Syn.* Se *Tillbud*. — 2) Sjelfva innehållet af hvad som anbudes, i afseende på vilkor och beskaffenhet. *Detta goda a. bör antagas. A-et var för lågt.*

ANCIENNITET, angsiännitet, f. 3. Embets- eller tjenstemans företrädesrätt vid ansökningar, i mån af penningars antal. Brukas i den administrativa stilen. [----té.]

ANCIENNITETSROLLA, angsiännitetsrolla, f. 1. Förteckning på officerare vid en korps, embets- och tjenstemän vid ett verk, med utsatt tjänsteålder för hvar och en, för att tjena till efterrättelse vid befordringar.

AND, f. 3. pl. *Änder*. Slägte af simfåglar, hvaraf flera arter hos oss förekomma, såsom Gräsand, Krickand, Ärta m. fl. Den tama anden kallas Anka. — *Ss. Andägg.*

AND, f. 2. sing. 1) Inbergning af hö, slätter. — 2) Slättertid. Heter i denna bem. egentligen *Andtid*.

ANDA, f. 2. sing. Samma ord som *Ande*, men med annan slutform, flera skiljaktigheter i bemärkelsen, och utan plur. 1) (fysiskt) a) Den luft, som utsläppes genom andedrägten. *Hafva en god, frisk, elak a.* — b) Andedrägt. *Draga a-n*, göra ett djupt andetag. *Hämta a-n*, när man är andtruten, hålla sig stilla och låta andedrägten oafbrutet fortgå, tills den återfått sin vanliga gång, så att man kan andas utan svårighet. *Hålla a-n*, göra uppehåll i andedrägten. *Betaga a-n*, försorska uppehåll i andedrägten, t. ex.: *svafvelvägen har betagit honom a-n. Uppgifva a-n*, dö. Ordet har i dessa bemärkelser icke sing., och brukas ömsom med formen *anda*. — 2) Själ. *Allt hvad lif och a. har. Så länge jag har lif och a. i behåll. Så länge a-n sitter i mig. Så ock med tinom anda. I andanom, se Ande.* Till denna bem. skulle äfven uttrycket: *Uppgifva a-n* kunna hänföras. *Jfr. 1. b. — 3)* (i religiös mening) Högre andlig makt, som verkar på själen. *Låta regera sig af Guds a. Det är icke Guds a., som verkar i honom, utan djefvulens. Elias' a. hvilade öfver Elisa. Profetisk a.* — 4) (fig.) a) (bibl. o. relig.) Gudlig hänförelse genom inverkan af Guds anda. *A-n föll på honom. A-ns gåfva, a-ns nåd.* — b) Andlig lyftning, hög och ädel hänförelse. *Hvilken stor a. lefver ej hos detta folk! Poetisk a.* — c) Kraftigt sjäslif. stora själsförmögenheter, stor andlig verksamhet, snille. *Det finnes a. i hög grad hos den gossen.* (Från denna bem. *Andefattig, Anderik*). — d) Lynne, sinnelag, stämning, tänkesätt, moralisk riktning. *Oregerlig, orolig a. Allmänna a-n. Tidens, kristendomens, fridens, kärlekens a. Hvad a-s barn är han? Jag kan ej gilla a-n hos denne författare.* — e) Böjelse, fallenhet. Förekommer i denna bem. helst uti sammansättningar, t. ex.: *Ordningsanda, Frihetsanda, Forskningsanda.* Eljest brukas hellre *Sinne*, t. ex.: *sinne för ordning*, o. s. v. — f) (i litteratur och skön konst)